

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
Uredništvo in upravlništvo: KRŠKO.
Naslov za dopise: »Naprejš, Krško.

Čekovni račun: št. 13.807.
[začasno še tudi 13.321]

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,
za inozemstvo 35 Din,

Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din
Malloglas: beseda 50 p, najmanj 5 Din
Dopise frankirajte in pódpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so poštn. proste.

Vodstvo državne licejske
knjižnice Ljubljana

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

K veliki rudniški nesreči v Krmelju pri Št. Janžu.

[Od našega dopisnika v Št. Janžu.]

Velika rudniška nesreča v Krmelju, kjer je postalo okoli 14 rudarjev žrtev dela, je šele obrnila pozornost javnosti na neverjetne razmere, pod katerimi so prisiljeni rudarji služiti svoj kruh. Pretepi in poboji v rudarskih revirjih so organizirani od delodajalcev in njihovih agentov predvsem zaradi tega, da obrnejo pozornost javnosti od nezasišane škandalozne uprave v rudnikih po Sloveniji, ki za varnost svojih delavcev ne ukrene niti, kar je po zakonu predpisano.

Naš dopisnik si je kraj nesreče osebno ogledal in konstatiral sledeče: Rudnik se je zrušil radi skrajno malomarne ureditve, za katero mora odgovarjati lastnik rudnika.

Rudnik se nahaja v vodnem koritu med dvema gorskima grebenoma, ki se steceta tja do savske doline in v tem koritu se za časa deževja nabere obilo vode.

Na istem mestu, kjer re je podrl in zasul rov, se je že pred leti isto zgodilo. Rudniška uprava pa je jama zasula s premogovnimi ugaski (lešom), samo da bi imela manj stroškov. Vsak otrok sprevidi, da se ugaski usedajo že sami po sebi, da propuščajo vodo in da niso pripravljeni za zasipanje vrhnje plasti, pod katero so 6—10 metrov globoko rovi. Pod ugaski so napravili betonske oboke, ki pa so se izkazali preslabi pod težo namočene zemlje in ugaskov.

Kakor rečeno, so se nasuti ugaski usedli in na mestu, kjer se je rudnik podrl, je bila mala kotlina. Mimo te kotline so bila napravljena lesena korita ki so vodo odvajala dalje. Pri malo večjem nalivu pa so bila ta korita premajhna in tako je voda vdrla v imenovano usedlino, razmočila ugasko in zemljo ter s svojo težo podrla betonski zid pod seboj. Voda je s silno močjo porinila razmočeno blato, ugasko, kamenje in tramove porušenega rova v glavni rov ter pokopala v tej vodni in blatni lavi nesrečne rudarje.

Rudniška uprava je dobro vedela, da preti nevarnost ob deževju, ter je zato vselej izpraznila rudnik ob neurju. To je dokaz, da je rudniška uprava sama vedela, da so varnostne odredbe preslabe za čas neurja!

Ker rudarjem razpuščajo strokovne organizacije, a rudarsko poglavarstvo ne vrši svoje dolžnosti, kakor bi jo moralo, ni nikdo opozoril javnosti o tem pred nesrečo, dasi ravno se je pred leti na istem mestu podrl rudnik.

Zahtevamo, da se takoj odredi preiskovalna komisija nepristranskih strokovnjakov, v katere naj delegira svoje zastopnike organizacija rudarjev. Komisija naj zasliši tudi rudarje.

Če komisija ugotovi, da je rudniška uprava oziroma rudarsko poglavarstvo, ki ni kontroliralo varnostne naprave, zakrivilo nesrečo, potem mora vsa pošlena javnost zahtevati, da rudniška uprava oziroma rudarsko poglavarstvo plača dostojno vsoto kot odškodnino vsem prizadetim ponesrečencem in njihovim družinam zagotovi stalno pokojnino.

Delavstvo v revirjih pa pozivamo, da se organizira v svojih organizacijah, da pridno dopisuje v edini svoj delavski dnevnik ter na ta način spravi svoje zahteve pred široko javnost.

Rudniška nesreča v Krmelju, kjer je našlo smrt 11 rudarjev kot žrtve Dela, pa bodi svarilen memento za delavce rudarje, ki so brez organizacije in zavednosti izročeni na milost in nemilost eksploatatorjev, a široka javnost naj bolje razume, zakaj plačani agenti izzivajo nemire v rudniških revirjih.

Poročilo

s pokrajinske strokovne konference 3. avgusta 1924.

[Nadaljevanje.]

JAKOPIČ: Opozorja Bračince na »Delavca« št. 30. z ozirom na gorenjske podružnice SMRJ. Vpraša, kje da je torej strankarstvo. Strankarstvo je bilo, ko se je Uratnik pritegnil k delu, dočim so hoteli Leskoška povsod odžagati.

POGAČNIK: Hoče vedeti, kdo je povzročil politični razcep, ki slabo vpliva na strokovne organizacije. Kritizira tudi Svetka radi njegovih nastopov.

SVETEK: Odgovarja Jeramu. Naše gospodarske organizacije bodo socialistične, ko bodo v njih socialisti. Zato na delo za to stvar. Konsumno društvo ima za 16 milijonov zaloge, pa le za polovico te vsote dolgov. Poljetje, ki ima dolg, pa mora v prvi vrsti plačevati visoke obresti in v drugič je več ali manj od tega odvisno, komur dolguje. Treba je agitirati za Konsumno društvo, treba je novih članov. Treba je dati zadrugi to, kar da banka, potem bo zadruga postala samostojna in boljša. Dalje odgovarja Leskošku, ne more si Svetek predstavljati SK, ki nima smernic. SK ima amsterdamske smernice in s tem je povedano vse. Kdor tega ne ve, ne čita »Delavca«. Glede izdatkov pri »Delavcu« in »Socialistu« ima SK račune in priloge za dohodke in izdatke v redu do vinarja, kar si vsak lahko ogleda. »Delavec« se je tiskal tam, ker je bil najcenejši. Sodr. Böhm pripomni k temu, da je tiskarna »Merkur«, ko je bil še pri SK, ponudila tisk lista za 300 Din ceneje nego druge tiskarne, pa to ni bilo akceptirano. Svetek pobija to trditev in zahteva komisijo, ki naj to zadevo preišče in razčisti kakor tudi račune. Preje nima nihče pravice trditi kaj nasprotnega. O tem ni nobenega cigumigu. Kar je SK sklenila, to se je iz-

vrševalo in on sam se je držal sklepov SK, pa nič drugega. Omenja pravilnik, ki je bil sprejet na drž. kongresu. Ta je tudi sklenil, da bo splošna organizacija organizacija kemičnih delavcev. Zameri torej »Leskošku«, da je odjemal podružnice drugim organizacijam. Kar je bilo na državnem kongresu sklenjeno, to drži in pokrajinski kongres ne more tega spreminjati. Cvajnerju odgovarja, da je v Medvodah izjavil samo to, da se kot predsednik SK niti braniti ni mogel napram perfidnim napadom, ker bi druga polovica trdila, da se zavlačuje politika v strokovno gibanje. Zahteva, da napravi kongres temu konec, ker drugače ni mogoče delovati. To je le hotel poudarjati v Medvodah in ničesar drugega. Polemizira s Cvajnerjem, da je imela grožnja s posledicami drugačen pomen. On je samo dobesedno izjavil, da bo v slučaju nezaupnice odložil vse funkcije in članstvo bo še spoznalo, kaj je Svetek. Nadalje ni mogoče trpeti, da bi kdo nosil nesramne insinucije ter zahteva, da se vse razčisti. On osebno se bo za to zavzel tako daleč, čeprav bi imel jesti le fižolovo juho. Ne spominja se, da bi se kdaj izjavil, da je proti selitvi »Unije« iz Zagorja. Dvomi o možnosti natančnih dokazov glede trditve s. Avsenika z Jesenic. Opisuje položaj na Jesenicah ob priliki zadnjega mežnega gibanja. Komunisti so postavili visoke zahteve, s čimer so računali na razbitje kovinarske organizacije. Doseglo se je le 20%. Komunisti so razposlali okrožnice na vse kovinarske podružnice. Ni se oglašila nobena, le celjska in na to je delal Leskošek. [Ne-ki Celjan trdi, da ni bil noben delegat na temelju te komunistične okrožnice izvoljen in da je imel s Leskoškom pripravljeno protiresolucijo.] Dalje pojasnjuje Svetek Varočniku, da ni res tako, kakor on trdi. Intervenoriral je v navzočnosti zaupnika in meni, da ja vseeno, kdo je bil, glavno je, da je bil zaupnik navzoč. Noče polemizirati o novih zvonovih v Zagorju. Odgovarja steklarjem v Hrastniku in omenja, kako da naj bo pisava lista drugačna, če nasprotni list priobči članek takšne vsebine, kakor je bil članek v »Napreju« o shodu s. Sassenbacha, ki so ga komunisti razbili. [Misli članek, podpisan s C. B.] Poudarja da je SK vedno ravnala tako, kakor je bilo pač mogoče. SK mora nastopiti in braniti, če jemlje SDU podružnice drugi stroki. Če se ne bo rešilo vprašanje napadov in blatenja, potem dvomi o delu bodoče SK, Ljubljanska delegacija ne kritizira. Čudno, da prihaja kritika samo iz periferije. Delegati, ne dopuščajte medsebojnega rušenja. [Aplavz.]

LESKOŠEK: Pojasnjuje zadevo glede fuzioniranja sorodnih strok in odgovarja na očitke o rušenju. To se je dogajalo še pred državnim kongresom, ko še ni bilo tozadevnih določil in so organizacije posameznih malih strok imele na tem svoj eksistenčni interes. Ne smatra se torej krivega, ampak ima zavest, da je na ta način pomagal

UPTON SINCLAIR:

125. nadalj.

France Kremen.

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

»Dolgov, dolgov! Milijarde! Petstot milijard rubljev samo Franciji. Boljševiki so rekli: Ne vrnemo, ne plačamo. In zakaj? Kaj so naredili s tistim denarjem? Francozi so posodili denar carju — in zakaj? Da car napravi sužnje iz ruskega ljudstva, da požene Ruse v armado proti Japoncem, da oboroži žandarje in kozake proti ruskim socialistom, da odvleče stotisoč revolucionarjev v Sibirijo! Ali ni tako? In ruski socialisti bi plačali take dolgove? Ne tako hitro! Mi pravimo: Denar ni bil posojen nam; posodili ste carju in zdaj terjajte carja. Oni pa zahtevajo: Morate plačati! — in njihove čete so tukaj, da vzamejo ruske dežele, olje, premog in zlato. Tako, tovariši! Potlačili bodo sovjeta. Ampak predno se to zgodi, morajo osvojiti vsako mesto in sleherno vas v Rusiji — mi pa ostanemo in propaganda živi. Propaganda med vojniki med Francozi, Angleži in Amerikanci, kakor je med Nemci!«

Kalenkin je govoril dolgo in strastno. Končno je omahnil in napadel ga je hud kašelj, da se je moral prijeti za prsi; njegov blede obraz je pa žarel rdečice v avitu medle svetiljke. Žena mu je ponudila vode in stala pri njem, držeča ga z roko

čez pleča; njen široki kmetški obraz je bil globoko zarezan s skrbmi in njene ustnice so se tresle, ko je poslušala njegov hropeč kašelj.

France se je tudi tresel — razburjenja in zrl v svoji duši mogočno usodo, ki ga čaka. Jasna mu je bila situacija in zavedal se je svoje dolžnosti. Bilo je vse tako preprosto — vse svoje življenje se je vezbal in pripravljaj za ta trenutek. V njem se je oglasil drugi proletarski mučenik z besedami: Odvzemi ta kelih od mene... ali krepko je zadušil glas svoje slabosti in vprašal Kalenkina: »Povej mi, kaj imam storiti sodrug?«

»Ali si bil propagandist v Ameriki?« je nadaljeval Rus, ko mu je nekoliko odleglo v prsih. »Seveda sem bil; saj sem bil zaprt zaradi govora na ulici!«

Kalenkin je stopil v kot kabine in privlekel zavoj iz žaklijevine izpod kupa zeljnatih glav. V zavoju so bili letaki, kakih dvesto iztisov. Potegnil je letak in ga dal Francetu, rekoč: »Vprašali so me, kako moremo zasčiti med Američani, da bi nas razumeli. In rekel sem, da morajo Američani najprvo znati, kako mi agitiramo med Nemci. Natisnemo v angleščini proklamacijo, ki smo jo izdali za nemške čete, tako da bodo ameriški in britski vojniki lahko čitali in razumeli. Ali misliš, da bo to pomagalo?«

France je vzel letak, nagnil se k luči in čit-

»Proklamacija vojaškega odbora ruske dvajsete armade [boljševiške], ki je bila nabita po vsem mestu Rigi, predno so Rusi izpraznili mesto: Nemški vojaki!

Ruski vojniki dvajsete armade vas opozarjajo na dejstvo, da se vi bojujete za avtokracijo in proti revoluciji, svobodi in pravici. Zmaga Viljema bo smrt demokracije in svobode. Umaknemo se iz Rige. Vemo pa, da bo sila revolucije končno močnejša od sile kanonov. Vemo, da se boste enkrat zavedli in da bodo nemški vojaki korakali skupno z ruskimi revolucionarnimi četami in slavili zmago svobode. V tem trenutku ste močnejši kakor mi, toda vaša zmaga je zmaga brutalne sile. Moralna sila je na naši strani. Zgodovina bo govorila, da so nemški proletarci napadli svoje revolucionarne brate in da so pozabili na solidarnost mednarodnega delavskega razreda. Ta zločin lahko operete samo na en način: spoznati morate svoje lastne in obenem splošne interese in porabiti vso našo silno moč proti imperalizmu. Kadar spoznate, boste šli z nami vred z roko v roki — v življenje in svobodo.«

France je pogledal Rusa.

»Kaj praviš?« je kričnil Kalenkin radovedno. »Imenitno! Ravno to je, česar potrebujemo! Nihče se ne more spodtikati ob to, To je res. Tako delajo boljševiki!«

[Dalje prih.]

le do konsolidacije v delavskem gibanju. Omenja še zgodbo glede okrožnice z Gorenjske.

STERN: Omenja slučaj podružnice lesnih delavcev v Črni z ozirom na izvajanja s. Leskoška. [Dalje sledi.]

Razno.

»Slovenskega doma«, ki ga izdajata dva kameleona za lov na slov. rudarje, ne smemo podcenjevati, nam piše dopisnik. Mi pa nismo tega mnenja. Kar je zavednih rudarjev, ne pojdejo nikdar več ne za Miho Korenom, ne za Podbevškom. Če bosta pa vendarle našla kakšne backe, bodo to analfabeti, ki jih tudi »Naprejev« opomin ne bo rešil iz neumnosti. »Naprejevi« čitatelji in njih somišljeniki ne sežejo v te nižine. Umesten pa je dopisnikov očitok, da naj bi se Krušič bolj brigal za zdravje rudarjev, nego pa za svojo združitev s Kristanom. Obenem se pri tej priliki lahko dotaknemo še drugega očitka, ki smo ga prejeli od druge strani, da namreč Krušič ni naredil ničesar pred 1. junijem, da bi preprečil prelivanje krvi v Trbovljah. Po socialističnih načelih bi morala biti skrb naših organizacij več vredna nego skrb raznih državnih uradov in žandarjev, zlasti takrat kadar vemo, da je bila vlada naklonjena Orjuni in Trboveljski premogokopni družbi, rudarjem pa zelo odklonjena. Pretepaške priprave bi bilo treba sporočiti javnosti brez ozira na to, če je komu prav ali ne. Tudi za to delo so politične organizacije, in ga lahko vrše vsaj tam, kjer so dovolj velike in če imajo aparat, kakor ga imajo v Trbovljah. Tako delo bi vplivalo na rudarje zelo dobro, zapeljanci na obeh straneh bi izpregledali in ne bi več hodili po kostanj v ogenj za — Trb. prem. družbo. Sicer pa je tudi II. rud. skupina dolžna kaj delati in upali smo, da bo, ko je pri zadnjih volitvah tako lepo zmaga naša lista. Ali je tudi tam Krušič vse delo zanemarljivo zaradi raznih konferenc s Korunovci? Ali pa ne mara, da bi se delavstvo izobraževalo? Izobrazba je najuspešnejše delo za zedinjenje delavstva, kdor izobražuje, bo s časom rešil tudi analfabete, kdor je pa proti izobraževanju, naj pa nikar ne govori o zedinjenju proletariata. Fraz ne maramo več!

Umrli je Miha Moškerc dolgoletni urednik »Slovenca« in raznih krščansko-socialnih listov.

Kakor čujemo, priredi ljubljanska podružnica Saveza Grafičarjev Radnika ob priliki poseta grafičnega pevškega društva »SLOGE« iz Zagreba v nedeljo dne 17. avgusta 1924. veliko vrtno veselico, združeno s pevskim koncertom v senčnatem vrtu Narodnega doma v Ljubljani. Priprave so v polnem teku.

Radič je torej končno vendarle prispel v Zagreb. Svečani sprejem je izostal.

Zadnja poplava na japonskem otoku Formozi, o kateri smo že na kratko poročali, je zahtevala 700 človeških življenj in razrušila nad 10.000 hiš.

V včerajšnjem uvodniku »Socialno zavarovanje branilcev« se je pripetilo nekaj bistvenih napak, zato in zaradi njegove važnosti ga bomo v jutrišnjem »Ljudskem glasu« ponatisnili.

Kupujte čevlje samo z znamko »Peko«.

Dopisi.

Novo bojno sredstvo proti kajenju. »Fabrik für chemisch-pharmazeutische Erzeugnisse, G. m. b. H., Stuttgart, Urbanstraße 31 c, Deutschland«, (Tovarna za kemično-lekarniške izdelke, d. z. o. z. itd.) je uvedla v trgovino tkzv. Putsch-tablete, ki jih je sestavil zdravilni čaj živčne bolezni dr. med. Rascher v Luganu na Švicarskem. Te tablete so baje brez-pogojno uspešno sredstvo, da se odvadijo kajenja najstrastnejši tobakarji vsake vrste, bodisi da jih ima v oblasti pipa, smotka, cigareta ali čikanje. Delo tobakarnih nasprotnikov hoče okrepiti voljo in skuša preobraziti notranjega človeka, ki bi opustil kajenje sam od sebe kot nekaj neokusnega in nesocialnega, vendar pa nam je vsako sredstvo dobrodošlo, ki pomaga zatirati tobakno kugo. (Neki sodrug, ki se intenzivno bavi s protialkoholno in protitobakno propagando je bil pozvan, naj pove kako zdravniško sredstvo proti tobaku. Nato se je odločil objaviti gorenji dopis iz lista »Tabakgegner« (Tobakni nasprotnik), ki izhaja v Trutnovi na Češkoslovaškem. Objava bo seveda koristila še mnogo drugim sodrugom, ki bi se tobaku radi odpovedali. Morda je eden ali drugi sodrug gori navedeno sredstvo že poskusil ali pa bo pisal v Nemčijo za poskusno pošiljko in nam potem v »Napreju« o uspehih poročal. Mi osebno smo iz lahko umljivih razlogov bolj naklonjeni takšni akciji, po kateri se tobakarji odpovedo »zlati travci« z močjo lastne volje, vendar ne odklanjamo niti takšna sredstva, ki nam jih zdravniška veda nudi, samo če so resna sredstva, ne pa kakšna kapitalistična goljufija. Ur.)

Iz Trbovelj. Sodrugi urednik, če je ta dopis vreden priobitve, ga priobite. Če ne, pa naj gre v koš. V ostalem pa obsojajte šolo. Je pač tako, da se delavec več nauči s samouštvom, ki pa ni tako popolno kakor sistematična šolska vzgoja. Povedati sem pa hotel sledeče: Diplomacije delavskega združevanja kažejo s prelom na naše prispevke, nekdo: kaj pa to? No, dobro, saj vemo, kaj je! Jaz kot strokovno organizirani delavec bi pr-

le rad vedel, kaj je s prispevki strokovnih organizacij. Bil sem namreč letošnje leto trikrat bolan, skupno nisem bil 10 tednov na delu. Dobil pa nisem niti pare, dočim sem vplačal samo to leto nad sto dinarjev prispevkov. To mi daje povod za premišljevanje, po katerem bom sklenil izstopiti iz strokovne organizacije. Kajti če bi dajal 10 — 15 Din periodično na stran, pa bi ta denar dal v »Slogo«, mi bo gotovo bolj koristil, kakor pa če plačam prispevke strokovni organizaciji, pa ne dobim izplačane podpore. Kaj pa pravi uredništvo k temu? — I. ... k. [Najprvo, sodrug, zahtevaj izplačilo tiste podpore, če ti po statutu pritiče, pri vodstvu strokovne podružnice. Smo odločno proti temu, da bi kdo organizacijo zapustil, predno ne uveljavi kot polnovreden član te organizacije svoje zahteve do nje. Člani morajo vedeti, da imajo v svoji organizaciji odločilno pravico. Šele, če uvidijo, da jim to pravico voditelji odrekajo, smejo iti drugačno pot. V ostalem si pa, sodrug prečitaj včerajšnji »Naprejev« uvodnik in druge, ki bodo sledili zaradi akcije, ki je v teku z izgraditvijo »Sloge« oz. »Skupnega doma« v podporo zavarovalno in strokovno organizacijo svojih članov. Ur.]

Iz Velenja. [Pojasnilo k dopisu »Velenje« v »Napreju« št. 87.] Na napade proti svoji osebi ne rečem nič drugega, kakor da je pisec tega članka navaden designiran lažnivec in obrekovalac in ni vreden, da bi mu dal odgovora. Ker se pa tiče moje poštenosti in ugleda, moram nekaj spregovoriti. Sicer ni na mestu, da se delavci drug drugega po delavskih časopisih osebno napadajo, ker samo ob sebi je umevno, da to na stranko slab utis ne pravi in buržoazija se smeji. — 1. Očitok, da sem bil iz Socialistične stranke vržen, je podla laž zato, ker zasedaj nisem nikjer politično organiziran. Kar se pa tiče podpisa socialistične kandidatne liste za občinske volitve, me je s. Spindel, strojevodja sam poklical v svoje stanovanje in mi je rekel, če hočem podpisati. To sem jaz odklonil, da je pa moja zadeva. Če pa hočete vedeti, vam tudi to lahko poročam. — 2. Nadalje se mi očita neka blagajna, da ni bilo vse v redu. Na to pa samo toliko omenim, da so bile neke difference, zakar bi moral ves odbor odgovorjati, pa se je to vse poštenim potom poravnalo: Naj sodrug Felicijan v Celju dokaže. Če pa hoče dotični podlež, ki je to čez mene pisal, bolj natanko vedeti, se pa lahko kje drugje pomemimo. Ne vem, če mu bo to ljubo in prijetno. — 3. Kar se tiče naše kandidatne liste, da je nepolitična, se je moralo to ukreniti zaradi tukajšnjih razmer, ker delavec in kmet nimata drug do drugega nobenega zaupanja. Ta lista pa ni postavljena v korist klerikalcev ali Žerjavovcem, kar se mi očita. Le ena oseba naj mi dokaže, če sem bil jaz že katerikrat v kakšni buržoazni stranki organiziran! Ta lista ima le pomen, da pomaga delavski stranki do uspeha, katerega je tudi pričakovati. [Dopis je bil napisan še pred volitvami. Kakšen uspeh je imelo to »pomaganje«, o tem bomo jutri poročali. Ur.] Nadalje piše dopisnik, da sem bil preje vnet prietaš delavskega gibanja. Priznam, hvajšak pa nikdar. Jaz sem za strankine poštene ideje in delam in bom tudi nadalje ostal, čeravno za sedaj nisem organiziran. Pa sem mogoče več delal za stranko kakor dotični, ki je organiziran. Nadalje zahtevam, da dotična oseba te laži prekliče. Dokler tega ne pravi, jo smatram za podlega lažnjivca in obrekovalca — saj približno mi je že znana. Kar se pa tiče Filipa Kovača, moram toliko priznati, da je poštenega in treznega mišljenja in ima tudi dosti ugleda med delavci na velenjskem premogovniku. En slučaj: Pred mesecem so imeli tu konferenco zaradi aprovizacije. Sodrugi Kovač je bil za, Valenčak in Snoj, dva diktatorja, ki imata zelo malo ugleda med delavstvom pa proti. Nato je dal g. svetnik predlog na glasovanje in se je takoj videlo, kdo ima več poštenega mišljenja. Sodrugi Kovač je dobil 568 glasov, Valenčak pa samo 40. Seveda sta se Valenčak in Snoj izrazila proti meni, da je glasovalo 568 norcev in 40 pametnih. Seveda je zelo

smešno, če se kaj takega izrazi. — Franc Štefanič. [Dajemo temu »pjasnilu« prostora, čeprav ni njegov pisec ne organiziran, ne naročnik kakšnega našega lista. Dajemo ga pa zato, da bodo lahko naši organizirani sodrugi Velenjčani naniga odgovorili. Mi namreč nikakor nismo mnenja, da bi imela buržoazija kaj mnogo povoda za smeh, kadar si delavci med seboj zaradi čistosti v svojem gibanju javno izražajo svoja mnenja in protimnenja. Buržoazija se lahko smeje takrat, kadar se delavci zanjo med seboj streljajo in koljejo, pa takrat, kadar hočejo nekateri stari velezaslužni socialisti socializmu tako pomagati, da se jim ne zdi vredno niti organizirati se, še manj pa ne nastopati s separatističnimi listami, kadar nastopajo organizirani delavci in kmetje s svojo čisto socialistično listo. Nam je Štefaničeva prav žal, toda človek, ki ni niti na delavski listi naročen, bo seveda še v marsičem imel čudne nazore, kaj je prav in kaj ni prav, kaj socialistično in delavsko in kaj je buržoazno. Pa odgovorite vi, Velenjčani! Predvsem bi pa eno radi vedeli: ali so bili na Štefaničevi listi zapisani tudi kakšni izraziti buržuji, klerikalci, samostojneži, orjunaši in slična nezavedna ali kupljena ali kupujoča zalega. Takšne ugotovitve so kakor udarci žebliju na glavo. Saj poznate tudi pregovor: Povej mi s kom hodiš in jaz ti odvrnem, kaj si! Ur.]

Za pouk in kratek čas.

Eden, ki se je dal živ zakopati. V okrožju Arnswalde v Nemčiji je stavlil neki kosci s tovarišem, da se lahko da zakopati kakor indijski fakirji in da bo po vretku gotove dobe prišel živ in zdrav na površje. Številne radovedneže je pomiril s tem, da je držal v rokah vrvi, ki jo je vzel s seboj v svojo poldrugi meter globoko jamo, češ da bo pri morebitni nevarnosti dal z njo znamenje za pomoč. Potem se je dal mirno zakopati. Najbrž je moč pozabiti v svojem prostovoljnem grobu potegniti pravočasno za vrvi. Ko so ga namreč po preteku četrte ure izkopali je bil mrtev, zadušil se je, v rokah pa je trdo držal konec vrvi ki mu ni nič pomagala. Oba moža ki sta ga pokopala sta bila aretirana.

Generalova krava. To je bilo v Avstriji. General je imel obilno družino. Radi tega je hranil neki vojak v bližini vojašnice v malem hlevu kravo, ki mu je dala vsak dan štiri litre mleka. Pred hlevom je bil majhen travnik, kjer se je navadno krava pasla. Nekega dne pa se je generalova gospa pritožila, da opaža, kako krava daje mnogo manj mleka kot poprej. Za vzrok te okolnosti je navedla dejstvo, da je trava zelo pomandrana, ker hodijo vojaki in civilisti po travniku.

General je postavil takoj vojaka pred travnik ter mu ukazal, da razen njegove krave nihče ne sme stopiti na travnik.

Slučaj je pa nanesel, da je hotela iti gospa generalova nekega jutra nekam na poset ter se poslužila bližnje poti čez travnik. Takoj se je strahnik zadrl nanjo:

»Halt, nazaj!«

Generalica se je začudila in majestetično odvrnila:

»Tepec, kaj me ne poznaš in ne veš, kdo da sem!«

Nakar odgovori v istem tonu vojak:

»Vse, kar jaz vem, je to, da Vi niste krava gospoda generala. Proč s trave!«

Kar vi potrebujete, to je Elzafluid. To je pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine. Poizkusna pošiljka Din 27.— Lekarna Evg. V. Feller, Stubica Donja, Elzatr. št. 252. Hrvatska.

Lastnik: »Sloga«, r. z. z. o. p.
Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

11. VIII. Tiskarna bratov Rundre v Krškem. 1160

LJUBLJANSKI VELESEJ

od 15. — 25. VIII.

Po osvobojenju se je razmaknilo v naši mladi državi zdravo stremenje po razvoju domače trgovine in industrije. Poleg mnogih zdravih in legalnih podjetij, katera so nam ustvarila prestiž vpoštovanja vrednih poslovnih iniciativ, trgovcev in ustvariteljev nove industrije, se je pred približno 3 leti pojavila ideja vzorčnega veleseja. Ta ideja ni važna samo s stališča trgovca prodajalca, ampak v marsikaterem pogledu važnejša kot misionarka za obveščanje celega tujega merkantilnega miljeja, ki se interesira za našo trgovsko in industrijsko produkcijo. Sistematično in dobro organizirano izložbo razstavljenih izdelkov naše obrti, trgovine, industrije in tehnike vseh kategorij nam ne daje samo točen pregled o naši naraščajoči ekonomski sili, ampak omogoča tudi medsebojno poznavanje ljudi, krajev, produktov in izdelkov, ki so nam bili le deloma, v največ slučajih pa popolnoma neznan.

Na podlagi te kulturne pojave informiramo o našem napredku dela in kulture tudi vse inozemstvo, potom nešteti inozemskih obiskovalcev, ki nas vsakoletno posejijo. Kdor bo posejil IV. Ljubljanski velesej, kateri začne 15. avgusta t. l. v Ljubljani, se bo čudil ko bo med najrazličnejšimi paviljoni našel paviljone vseh strok in obrti naših državljanov, razven tega pa v mnogih tudi raznolika industr. zastopstva tujine. Obiskovalec se bo lahko prepričal, kje je v naši domovini premoč jugosl. industrije. Ljubljanski velesej bo najrealnejši manifest našega osvobođenja izpod jarma tuje industrije, obrti, tehnike in pa tudi trgovine, ki nas žalibog deloma še vedno izžema, ošobito v južnih krajih naše domovine. Zato svetujemo vsakemu, da pohiti k nam, kjer bo iskreno sprejet ter odnese od tod najlepše spomine.

Posetite IV. Ljubljanski velesej od 15. do 25. avgusta 1924. Tu lahko nakupite vse kar potrebujete v svojem gospodinjstvu, kar potrebuje industrijalec za svoje tvornice, obrtnik za svojo obrt, kmet za svoje poljedelstvo. Blago bo izloženo v 21 velikih skupinah. Zbirališče predstavnikov naše nacionalne privrede.

50% popust v vseh razredih za običajne potniške in brzovalke, izzemši S. O. in brzovalki št. 3—6 na progi Beograd—Zagreb. Na parobrodih jug. parobrod. družb se plača nižji razred uporablja pa višji, Legitimacije na podlagi katerih se je deležen teh ugodnosti, se dobijo povsod pri denarnih zavodih in častnih zastopnikih a Din. 50.—